

FACT UNG SATSINGEN- FOR MER HELHETLIG OG SAMMENHENGENDE OPPFØLGING

Kristin Trane

Fagleder NAPHA

**og leder nasjonalt implementeringsteam FACT
ung og voksen**

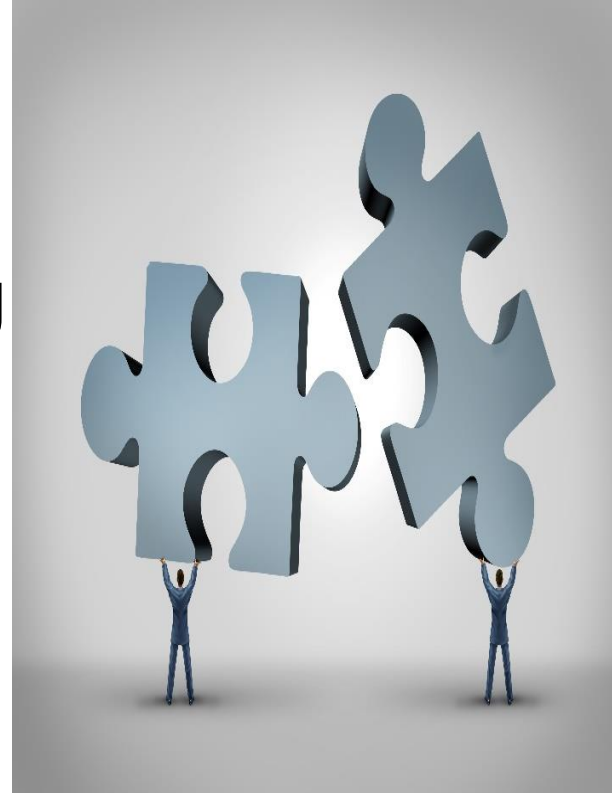

Mange ungdommer forteller at de har behov for langvarig oppfølging. Både lang og tett oppfølging. FACT gjør jo det, og det er en fordel for mange. Det synes vi også er viktig. At de bygger relasjon over tid og at ungdommene har de samme menneskene rundt seg, og det at de jobber i team. Det gjør at man har flere personer å spille på.

Ungdom i Nasjonalt ungdomspanel FACT ung

Mange unge med psykiske utfordringer får ikke god nok hjelp

- Tjenestene er ofte ikke tilgjengelige og fleksible nok
- Mangler i samhandlingen mellom tjenestene
- Ikke alltid gode nok ansvars- avklaringer mellom tjenestene
- Ulike utfordringer sees ofte ikke nok i sammenheng
- Ikke god nok behandling til unge med både rus og psykiske utfordringer
- Mange barn som har oppfølging fra barnevernet får ikke god nok hjelp med psykiske utfordringer
- Det sikres ikke god nok brukerinvolvering i nåværende tjenester

FACT og FACT ung - en av de største, og mest langsiktige, helsepolitiske satsingene på psykisk helse-/rus feltet

Stor satsing på FACT

Tilskuddsordning hvor ACT/FACT og FACT ung har prioritet 1

Omstillingstilskudd med varighet på 2 år for forprosjekt og 4 år for drift.

Ble avsatt omkring 350 millioner i 2024 og planlegges for omkring 360 millioner til tilskuddsmidler for å etablere FACT- team for unge og voksne i 2025.

Helse- og omsorgsdepartementet

Helseministeren takket FACT ung teamene på FACT ung konferansen

- *Dere gjør en viktig jobb*
- *Dere driver nybrottsarbeid*
- *Dere utgjør en forskjell*
- *Dere svarer på mange utfordringer*
- *Jobben dere gjør er uvurderlig*
- *Dette er helt i tråd med opptrappingsplanen for psykisk helse*

Status team i Norge nå:

FACT ung:

- Team i drift i løpet av året: 28
- Forprosjekt ung: 16

ACT/FACT voksen:

- FACT team i drift: 79
- ACT team: 5
- Forprosjekt: 13

FACT UNG-TEAM oktober 2024

AGDER	AKERSHUS	BUSKERUD	FINNMARK	INNLANDET	MØRE OG ROMSDAL	NORDLAND	OSLO	ROGALAND	TELEMARK	TROMS	TRØNDELAG	VESTFOLD	VESTLAND	ØSTFOLD
ARENDAL	BÆRUM	KONGSBERG		RINGSAKER	MOLDE	NORDHELGELAND	GAMLE OSLO	SANDNES	SKIEN	TROMSØ	TRONDHEIM		ASKØY	INDRE ØSTFOLD
LINDENES	ASKER	DRAMMEN		HAMAR		SALTDAL	GRÜNERLØKKA			LYNGEN	STEINKJER		BERGEN	FREDRIKSTAD
KRISTIAN-SAND	NESODDEN	RINGERIKE		ELVERUM		BINDAL	ST. HANSHaugen				TRONDHEIM 2		SUNNHORDLAND	SARPSBORG
	NORDRE FOLLO	HALLINGDAL		STANGE			SØNDRE NORDSTRAND				VERDAL		STAD	RAKKESTAD
	NITTEDAL						FROGNER				NAMSOS			HALDEN
							BARNE- OG FAMILIE-ETAEN							

FACT ung-team i drift eller søkt midler til drift for 2024

FACT ung-team, søkt midler til forprosjekt

FACT team skal etableres som en forpliktende samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjeneste

- Studier peker på at dette er en av suksessfaktorene for FACT modellens fungering i Norge
- Våre erfaringer tilsier at samarbeidet bør være likeverdig
- Vi anbefaler at teamene har ansatte fra begge tjenestenivå i teamet, med ca. like mange årsverk- og at begge tjenestenivå er likeverdige i forprosjektfasen også!

FACT bygget bro og bedret samhandlingen

- Ser både kommunens og spesialisthelsetjenestens perspektiv
- Bindeledd mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten
- Ser helheten bedre
- Bedra kvaliteten på tjenestene
- Trygget andre tjenester
- Gjorde det lettere å vite hvem som hadde ansvaret for hva

Stor satsing på FACT ung i Vestre Viken

- **6 FACT ung team-**
fordelt på de 22
kommunene i
Vestre Viken
- **Ansatte både fra**
kommune og BUP-
60 ansatte totalt

God verdi for teammedlemmene å jobbe i team

Selv om tverrfagligheten i teamene er viktig for kompetansen på behandlingstilbudet er det tydelig at det også ligger verdi i det å jobbe sammen for teammedlemmene.

– Det å jobbe i team tror jeg er veldig bra, jeg tror mange kan bli ensomme i rolle sin og det er tøffe tak man står i. Jeg gleder meg til å jobbe i team og hjelpe ungdommen på denne måten, sier Vibeke.

Teamlederne på de seks teamene. F.v: Sarah Ovidia Bjerknes – Drammen, Wanja Knoph – Asker, Heidi Bjørnstad Øiom – Ringerike, Mona Ekse Lien – Hallingdal, Grethe Amundsen – Kongsberg, Linn Breiland – Bærum.

Helseministeren vil lage en helsetjeneste som er sammenhengende og helhetlig

NYHET / Publisert: 02. oktober 2024. Endret: 02. oktober 2024

Mandag 30. september la Arbeiderpartiet frem ønsket om en stor ny helsereform i Norge. Helseminister og nestleder, Jan Christian Vestre, sier de vil lage en helsetjeneste som er sammenhengende og helhetlig, noe FACT er et godt eksempel på.

ROSER ARBEIDET MED FACT UNG: – Dere driver nybrottsarbeid. Dere utgjør en forskjell, sa Vestre under FACT ung-konferansen 2024. (Foto: skjermdump fra FACT ung-konferansen 2024, NAPHA)

– Vi snakker ofte om bedre samarbeid mellom ulike nivåer. Om samhandling, samkjøring og samarbeid, og FACT ung viser oss jo hvorfor og hvordan tverrfaglighet bærer frukter – hva man kan få til når man setter sammen ulike kompetanse, og ulike erfaringer til det beste for dem som trenger det mest.

Informasjon om FACT ung og FACT

- [Lær mer om FACT ung her](#)
- [Lær mer om FACT voksen her](#)

FACTUNG

Og vi mener FACT ung bør være pilot i å teste ut ett tjenestestnivå

(Opprinnelig utgave)

Meld. St. 9

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027

Vår felles helsetjeneste

Bli med på stormøte om Statsbudsjettet
– fredag 6. oktober kl. 13.
KS' nettsending med kommunalministeren og styrelederen i KS gir deg de viktigste sakene for kommuner og fylkeskommuner.

Det er nå i overkant av 60 FACT-team for voksne og rundt 20 FACT-ung-ivm. De gir oppvekst og integrert behandling til ungdom eller voksne med alvorlige psykiske helseutfordringer og store vansker på flere livsområder, skriver Kristin Traasa. *Bildetipsredaktør: Lise Kæmli / NTB*

KRONIKK

Meninger i kronikk står for skribentens mening.

Ny tjenestemodell kan gi bedre samhandling

Nye, tverrfaglige team kan gi bedre og mer helhetlig hjelp til både unge og voksne med store behov for behandling og oppfølging.

Her er de todelte
Sjanger og temaer i kronikkene fra
publikumskollegene

Det satses tungt på FACT-modellen i Norge, både for ungdommer og for voksne. FACT står for Flexible Assertive Community Treatment, og et FACT-team er et tverrfaglig team som skal gi oppsøkende og integrert behandling til ungdom eller voksne med alvorlige psykiske helseutfordringer og store vansker på flere livsområder.

Flere helsepolitiske dokumenter anbefaler FACT.

Regjeringen la i 2023 over 300 millioner i potten slik at kommuner og helseforetak sammen kunne søke tilskudd til etablering av team.

MEST LEST

Siste døgn

Snytt for ordføreren: – Måtte ta en springtur for å avreagere

Når ledelse, ja takk!

Kommunene bør ikke angripe spesialistene

1 av 4 toppledere mener tjenestene ikke er forsvarlige

Vårn og avløp er også et utfordring

Målgruppen i FACT ung

- **Unge mellom 12-25 år**
- **Som en antar trenger langvarig og sammensatt innsats fra flere tjenester og nivå**
- **Og som har moderat til alvorlig funksjonssvikt innen et eller flere områder**
- ***Kjernemålgruppen er unge med psykiske helseutfordringer og rusutfordringer, ofte i kombinasjon med oppfølging fra barnevernet***
- **Funksjonsnivå vektlegges mer enn diagnoser**

Kartlegging FACT ung- unge med oppfølging fra barnevernet

- **I 12 av de etablerte FACT ung teamene**
- **94 av ungdommene hadde samtidig oppfølging fra barnevernet**
- **10 av de 12 teamene hadde etablert samarbeid med barnevernet på en eller annen måte**

Unge med rusutfordringer- en viktig målgruppe

Nylig gjennomført kartlegging i 19 team:

- **17 % av de unge hadde kjente rusvansker**
- **Rus var sjelden henvisningsårsak**
- **Rusvansker ble avdekket når en fikk bygd relasjon til de unge**
- **Andelen unge med rusvansker vil nok øke i teamene**
- **Bør ikke opprette egne særteam**

FACT ung skal også følge opp etter fylte 18 år- i overgangen til voksenlivet

Det at FACT ung kan følge ut over 18 år har gitt oss muligheten til å slippe denne bekymringen.

Samtidig kan vi ha et fremtidsperspektiv med en trygghet på at vi vil få støtte for hen og oss i overgangen til en mer selvstendig voksen-tilværelse.

NAPHA
Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid Få nyhetsbrevet

UTFORSK KUNNSKAPSBASEN KURS OG KONFERANSER OM NAPHA RESSURSER NETTKURS

Forsiden > Kunnskapsbasen > – Med FACT ung på laget opplever vi som foreldre at vi sammen danner et lag rundt ung

– Med FACT ung på laget opplever vi som foreldre at vi sammen danner et lag rundt ungdommen

NYHET / Publisert: 19. september 2024. Endret: 19. september 2024

– Vi opplever at FACT ung klarer å fokusere på den helhetlige situasjonen rundt vår ungdom.

 Trine Pettersen
Faglig rådgiver i NAPHA

 Hanne Wilhelmsen
Giske
Kommunikasjonsrådgiver i NAPHA

[Publiser](#) [Epost](#) [Print](#)

FORELDRE TIL FACT-UNGDOM: – Vi som foreldre får mye anerkjennelse fra FACT ung-teamet for de utfordringene vi står i og den jobben vi gjør i hverdagen. Til syvende og sist opplever vi hjelp til å bære håp om at vår ungdom og vi i fremtiden, vil kunne leve et

8 grunnprinsippene:

- **Recovery og brukermedvirkning**
- **Tverrfaglig teamtilnærming**
- **Fleksibilitet**
- **Aktiv oppsøkende virksomhet**
- **Deltakelse i lokalmiljøet**
- **Familie- og nettverksarbeid**
- **Kunnskapsbaserte metoder**
- **Integrert behandling – helhet og sammenheng**

Brukermedvirkning og recovery- to viktige grunnstener i modellen!

Skal gjennomsyre alt arbeid som gjøres!

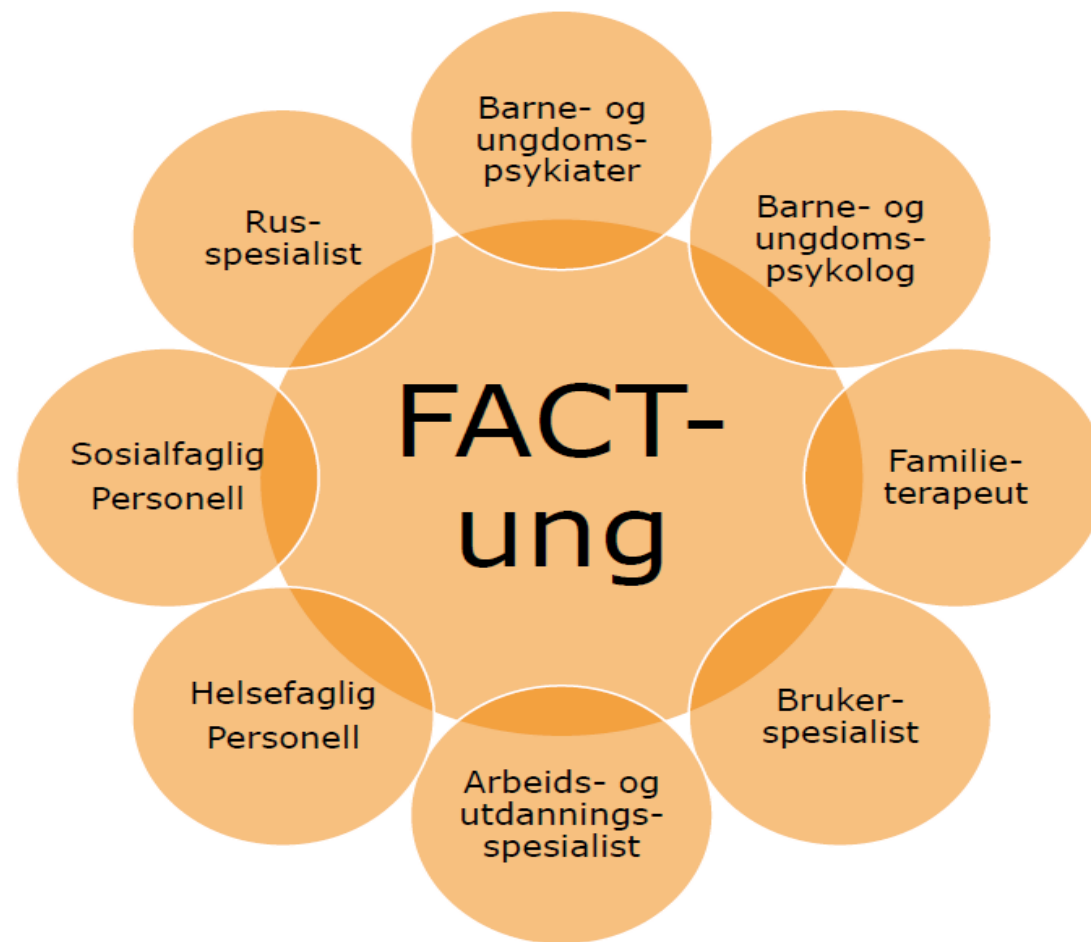
Sitat ungdom:

Det som er så fint med FACT ung er at det er på ungdommens premisser. Åpenhet for at ting går sakte, man får gå i sitt eget tempo.

Tverrfaglig teamtilnærming

- **Sammensatt av ulike fagkompetanse og ulike spesialistroller**
- **Kompetansen skal brukes aktivt i det daglige arbeidet**

Barnevernfaglig kompetanse

Aktiv oppsøkende arbeidsform

- **Jobbe utadrettet og oppsøkende- på den unges egen arena**
- **På med skoa og ut av kontorene**

FACT ung- team skal jobbe fleksibelt

- Skifte mellom intensitet i oppfølgingen ut fra den unges behov
- Flexibel i hvilken type hjelp som tilbys
- Arenafleksibel- være der den unge er
- Være tilgjengelig utenom vanlig kontortid

I FACT UNG TILBYR DE VARIASJON

Noe som gjør at jeg stoler på FACT er variasjon i det de gjør. I BUP så kommer du kanskje en gang i uka og snakker mens i FACT er det mye mer variert. De har skaffa meg jobb, de besøker meg der, de møter meg i byen, kan gå på kafe og det er jeg som velger. BUP møtene blir veldig statiske.

Sitat: Ungdom i Nasjonalt ungdomspanel

Evalueringen av FACT ung pilotene

Både ungdommene og de pårørende opplever at ungdommene får god hjelp fra FACT ung-team

Det viser evalueringen av de første pilot-teamene for FACT ung i Norge, som i dag ble lansert på den Nasjonale oppstartkonferansen,

Publisert: 01/11/2022

- **Ungdommene opplever å bli sett, hørt, støttet og akseptert- og teamet er mer fleksibelt og tilgjengelig enn andre tjenester**
- **Tidligere dårlige erfaringer med BUP- i FACT ung opplever de å få lov å bruke tid og det er mindre problemfokus**
- **Pårørende opplever at teamene er mer tilgjengelig, helhetlig og tilpasset de unges behov enn andre tjenester**

NKROP- Evaluering av FACT ung pilotene

Noen erfaringer fra teamledere

- Vi har fått en god relasjon til ungdommer som øvrig hjelpeapparat ikke har lyktes å komme i kontakt med.
- FACT ung teamene kan oppnå en kontakt med ungdommene som mange foreldre sier de selv ikke har fått til
- Vi får ungdommene «ut av ungdomsrommet», og inn i hverdagslige aktiviteter og tilbake på skolen
- *Ungdommene er «lei av å prate» og setter pris på fleksibiliteten!*
- *Utfordringer handler særlig om ulike lovverk mellom sykehus og kommune*

FACT modellen kan fungere i de fleste norske regioner- også i spredtbygde strøk

- Ved interkommunale samarbeid
- Lavere caseload
- Og andre tilpasninger

Vi anbefaler at søknader om forprosjekt og etablering av team forankres i Helsefelleskapene

(Illustrasjonsfoto: Colourbox.com)

Å etablere FACT-team gjennom Helsefelleskapet sikrer solid forankring og lik informasjon i Telemark

PRAKSISEKSEMPEL / Publisert: 07. juni 2024. Endret: 24. juni 2024

Telemark har lenge vært en «sort flekk» på landsoversikten over FACT-team i landet. Nå utredes mulig FACT-etablering, og det helt «etter boka». Initiativfase- og forprosjekt forankres i Helsefelleskapet i Telemark.

FACT ung team skal følge opp over tid

Det er viktig å kunne følge opp ungdommen lenge. Når jeg var på BUP torte jeg nesten ikke innrømme at jeg har hatt en bra uke, men i FACT tørr jeg innrømme når jeg har det bedre, og de synes det er bra og det skaper en positiv aura om å ha det bra. Åpenhet gjør at det går mye fortere og ungdommen kan være ærlig, og det er jo viktig å være ærlig for at ungdommen skal få det bra.

Sitat Nasjonalt ungdomspanel

LES MER PÅ TEMASIDENE VÅRE

Hva er FACT/FACT ung?

FACT satsingen

Etablering av team

Modellbeskrivelser, håndbøker og manualer

Siste nytt

Implementering

Opplæring, nettverk og konferanser

Faglige ressurser

Oversikt over team I Norge

Temaside

FACT ung

[FACT ung - NAPHA
Nasjonalt
kompetansesenter for
psykisk helsearbeid](#)

Temaside

ACT- og FACT-team

[ACT- og FACT-team -
NAPHA Nasjonalt
kompetansesenter for
psykisk helsearbeid](#)

ROP

Nasjonal kompetansetjeneste for
samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse

 NTNU

Regionalt kunnskapssenter
for barn og unge
- Psykisk helse og barnevern

 RVTS

UiT RKBU Nord

NORCE

RKBU Vest - Regionalt kunnskapssenter for barn og unge

 RBUP

Regionsenter for barn og unges
psykiske helse – Øst og Sør

KORUS

Erfaringskompetanse.no
NASJONALT SENTER FOR ERFARINGS-
KOMPETANSE INNEN PSYKISK HELSE

NAPHA
NASJONALT KOMPETANSESENTER FOR
PSYKISK HELSEARBEID